

KÚRIA

Bfv.II.933/2011/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. április 12. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A csődbüntett miatt folyamatban volt büntetőügyben a védő által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.B.IX.38.330/2008/11. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 22.Bf.10.255/2010/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2010. július 6. napján kihirdetett 25.B.IX.38.330/2008/11. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki csődbüntettben [Btk. 290. § (1) bek. a) pontja]. Ezért őt 450 napi tétel (300 forint egy napi tétel összegű) összesen 135.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az 1966-ban született büntetlen előéletű terhelt 1998-tól volt a K-P. M. és K. Kft. (továbbiakban: K-P. Kft.) képviselője.

A Fővárosi Bíróság a 2003. március 31. napján jogerős végzésével elrendelte a K-P. Kft. felszámolását.

A felszámolási eljárásban 5 hitelező jelentett be hitelezői igényt összesen 2.793.325 forint összegben.

A felszámolási eljárás folyamán a terhelt öt db, összesen 1.830.000 forint értékű tárgyi eszközt nem adott át a felszámolónak. Azokat a felszámoló számára ismeretlen helyre vitte, elrejtette, a cégből elvonta, a felszámolónak nem adta át és ezzel a K-P. Kft. hitelezőinek a kielégítését részben meghiúsította.

A terhelt a büntetőeljárás tartama alatt egyezségi tárgyalás keretében a K-P. Kft. hitelezői igényeit kielégítette. A felszámolási eljárás egyezséggel fejeződött be. Az adós cég minden, a felszámolásba bevont hitelezőjét kifizette és működik tovább.

Az ítélet jogi indokolása szerint a Btk. 290. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott csődbüntett akkor is megvalósul, ha a hitelezők kielégítése részlegesen, időlegesen hiúsul meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a terhelt és védője által felmentés végett bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2011. február 23. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozott 22.Bf.10.255/2010/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének kimondására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítvány szerint az ítéleti tényállás alapján az kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást, hogy a terhelt a tényállásban megjelölt tárgyi eszközöket birtokolta volna vagy azok felett bármilyen módon olyan uralmat gyakorolt volna, amellyel a Btk. 290. §-ának (1) bekezdésében meghatározott bűncselekményt megvalósíthatta. H. I. tanúvallomása alapján ennek az ellenkezője bizonyított. A terhelt sohasem járt a cég H. szigeten lévő irodájában, a cég munkájában és napi irányításában ténylegesen nem vett részt. Ennél fogva az sem állapítható meg, hogy szándékosan követte el a terhére rótt bűncselekményt. Mivel a csődbüntett gondatlan alakzatát a törvény nem bünteti, szándékosság hiányában nem valósult meg bűncselekmény.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2632/2011. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát nem tartotta alaposnak.

Abból a tényből, hogy a nagy értékű ingóságok az ügykönyvek tanúsága szerint (a terhelt által sem vitatottan) a felszámolás elrendelésének időpontjában a gazdasági társaság birtokában voltak, legális értékesítés, lopás avagy más bűncselekmény elkövetése útján a Kft. birtokából kikerülés nem történt, azonban a felszámolónak átadásra nem kerültek, a bíróságok megalapozott ténybeli

következtetést vontak le a terhelt tudatos, szándékos, jogellenes magatartására, az összesen 1.831.000 forint értékű tárgyi eszközöknek a felszámolás alatt álló, fizetéseképtelen cégtől történő elvonására. Mindezek folytán a csődbüntett valamennyi törvényi tényállási eleme aggálymentesen megállapítható. A terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megtartásával került sor és egyéb a felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértés sem történt. A Legfőbb Ügyészség ezért a jogerős ügydöntő határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében az ügyészi álláspontot tévesnek tartotta és szándékos bűnösség hiányában a terhelt felmentését indítványozta.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta és azzal egyező indítványt tett.

A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakkal egyező nyilatkozatot tett.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén van lehetőség. Az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján felülvizsgálatnak büntető anyagi jogi szabálysértés, valamint a c) pontja alapján - a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában pontosan meghatározott, kimerítően felsorolt - eljárási szabálysértések esetén van helye.

Az eljárási törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható.

A felülvizsgálati indítvány - a fent hivatkozott törvényi rendelkezést figyelmen kívül hagyva - részben a jogerős határozatban megállapított tényállást és a bizonyítékok mérlegelését támadja, a bíróság ténybeli következtetéseit vitatja.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint ugyanis a terhelt a tényállásban részletezett tárgyakat ismeretlen helyre vitte, illetve elrejtette és a felszámoló részére nem adta át. A K-P. Kft. hitelezőinek a kielégítését ezzel a magatartásával részben megghiúsította (lásd elsőfokú ítélet 3. oldal 5-7. bek.).

A tényálláshoz kötöttség folytán e tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható, nem bírálható felül. Ez egyben azt is jelenti, hogy a tényállás alapjául elfogadott bizonyítékok eltérő értékelésére, a jogerős határozatban megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására, további bizonyításra nem kerülhet sor.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor. A védő a felülvizsgálati indítványában ilyen, az érdemi felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésre is utalt, amikor azt állította, hogy az eljárásban kihallgatott H. I. tanú vallomása alapján a fentiektől eltérő tényállás állapítható meg és annak alapján a terhelt szándékos bűnösségére sem lehetne következtetést levonni.

A Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A rendkívüli jogorvoslatként szabályozott felülvizsgálat lényege akként foglalható össze, hogy abban kizárólag jogkérdések vizsgálhatóak, a tényállás revíziójára ebben az eljárásban általában nincs lehetőség.

A Be. egyes rendelkezéseinek az értelmezéséről kiadott 1/2007. BKv. számú véleményében a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontjában foglalt rendelkezés értelmezése kapcsán azt rögzítette, hogy a ténykérdésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértésétől a megalapozatlanság törvényi eseteit el kell határolni. A választóvonalat a felülbíráló

bíróságnak a megtámadott határozat kiegészítésére, illetve megváltoztatására biztosított törvényi lehetőségei képezik. Először tehát abban kell állást foglalni, hogy a megtámadott határozat megalapozatlansága kiküszöbölhető-e, a törvényi keretek között megalapozottá tehető-e.

A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén nyílik lehetőség. A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható és nem bírálható felül. A Be. 423. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására ennél fogva nem kerülhet sor és ilyen eltérő tényállás megállapítása érdekében a jogerős döntés hatályon kívül helyezésére sincs törvényes lehetőség.

Ennek megfelelően a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III./a) pontjában foglalt rendelkezés megszegésének a megállapítására a bíróságok tényállás-megállapítási és tényállás-indokolási tevékenysége körében általában nem kerülhet sor, s az indokolási kötelezettség megsértése rendszerint „csupán” a bűnösség, a minősítés és a büntetés meghatározása körében releváns.

Amint azt gyakorlatában a Kúria korábban már kimunkálta, a tényállás fogyatékosága kivételesen mégis megalapozhatja a jogerős ítélet érdemi felülvizsgálatát. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis a határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértés lehet, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan ellentmondásokat tartalmaz, amelyek miatt a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésekben nem állapítható meg, hogy a bíróság milyen tényállásra alapította a felmentő rendelkezését (BH 2010/117., BH 2010/241/II.).

A terhelt bűnügyében az első- és a másodfokú bíróság megindokolta, hogy milyen bizonyítékok, milyen indokok alapján állapította meg azt a tényállást, amelyre a bűnösség kimondását alapította. Ennek a tényállásnak a védő által indítványozott felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség. Ez a tényállás nem áll ellentétben az ítélet rendelkező részében a bűnösség kimondásával sem.

Helyesen utalt a Legfőbb Ügyészség az átiratában arra, hogy az eljárási bíróságok ténybeli következtetést vontak le a terhelt tudatos, szándékos jogellenes magatartására. E tényállásból, annak megfogalmazásából (ismeretlen helyre vitte, elrejtette, elvonta) pedig kizárólag a terhelt szándékos bűnösségére vonható jogi

következtetés. A Kúria mindebből arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eljáró bíróságok a büntetőjogi főkérdések tekintetében is teljesítették indokolási kötelezettségüket és nem tévedtek a terhelt szándékos bűnösségének a kimondásakor sem.

Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2012. április 12.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné